

PROGNOSE FOR LANDBRUGETS ØKONOMISKE RESULTATER 2014-2017

September 2015

INDHOLD	SIDE
Sammendrag	2
Resultatopgørelse	
Heltidsbedrifter	3
<i>Bedste tredjedel af heltidsbedrifterne</i>	6
Alle bedrifter	7
Følsomhedsberegninger	8
Aktiver, gæld, investeringer og likviditet	
Heltidsbedrifter	9
Alle bedrifter	10
Bilag 1 og 2: Prisforventninger, forudsætninger, datamateriale og definitioner	11-15

SAMMENDRAG

Prisfald på mælk og svinekød slår kraftigt igennem i 2015 – delvis bedring i 2016

En gennemsnitlig heltidsbedrift (ekskl. mink) forventes at opnå et driftsresultat på -20.000 kr. i 2015. Det er en nedgang fra ca. 338.000 kr. i 2014. I 2016 ventes driftsresultatet at stige til 67.000 kr.

Inkl. mink er resultatet hhv. 368.000 kr., 121.000 kr. og 144.000 kr. i årene 2014-2016.

Driftsresultatet viser resultatet før aflønning af ejerens arbejdskraft og egenkapital.

Afkastet af investeret kapital falder fra ca. 4-6 pct. i 2012 og 2013 til ca. 1,5 pct. i 2015 og 2016.

De to største driftsgrene, svine- og mælkeproducenter har begge udsigt til underskud i 2015, og de svage resultater skaber et stort, akut likviditetsbehov. Svineproducenternes indtjening retter sig delvist i starten af 2016, mælkeproducenternes først senere på året.

Vi ser nu den fulde effekt af Ruslands stop for import af fødevarer fra EU samt den kraftige opbremsning af Kinas import af mejeriprodukter. Samtidig er landbrugsproduktionen fortsat stor, blandt på grund af ophævelsen af mælkekvoterne i EU. Kombinationen af et fald i efterspørgslen og et stort udbud har medført, at størstedelen af landbruget befinder sig i en lavkonjunktur med lave mælke- og svinepriser og et tilsvarende stort fald i indtjeningen. Resultaterne afspejler således, at væsentlige dele af landbruget i disse år har indkomster betydeligt under normalt niveau.

De ekstremt lave renter medvirker fortsat til at begrænse landbrugsbedrifternes finansielle omkostninger.

Der er fortsat stor spredning i indkomsterne mellem de enkelte landbrugsvirksomheder. På trods af faldet i indkomsterne ventes den bedste tredjedel af heltidsbedrifterne at opnå et resultat før ejer aflønning på ca. 0,9 mio. kr. pr. bedrift i 2015 og 2016. Denne gruppe af økonomisk stærke landbrug er kontinuerligt i stand til at tjene penge til både en passende ejer aflønning, konsolidering og investeringer.

Prognoserne er baseret på de nuværende regler. Ændrede regler for eksempelvis gødningsnormer kan forbedre resultatet markant for både planteavlere og animalske producenter, især svineproducenterne.

Kontaktperson:

Erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser

T +45 8740 5175

M +45 2013 5175

E kak@vfl.dk

Prognoserne offentliggøres næste gang:

Onsdag den 20. januar 2016

Fredag den 20. maj 2016

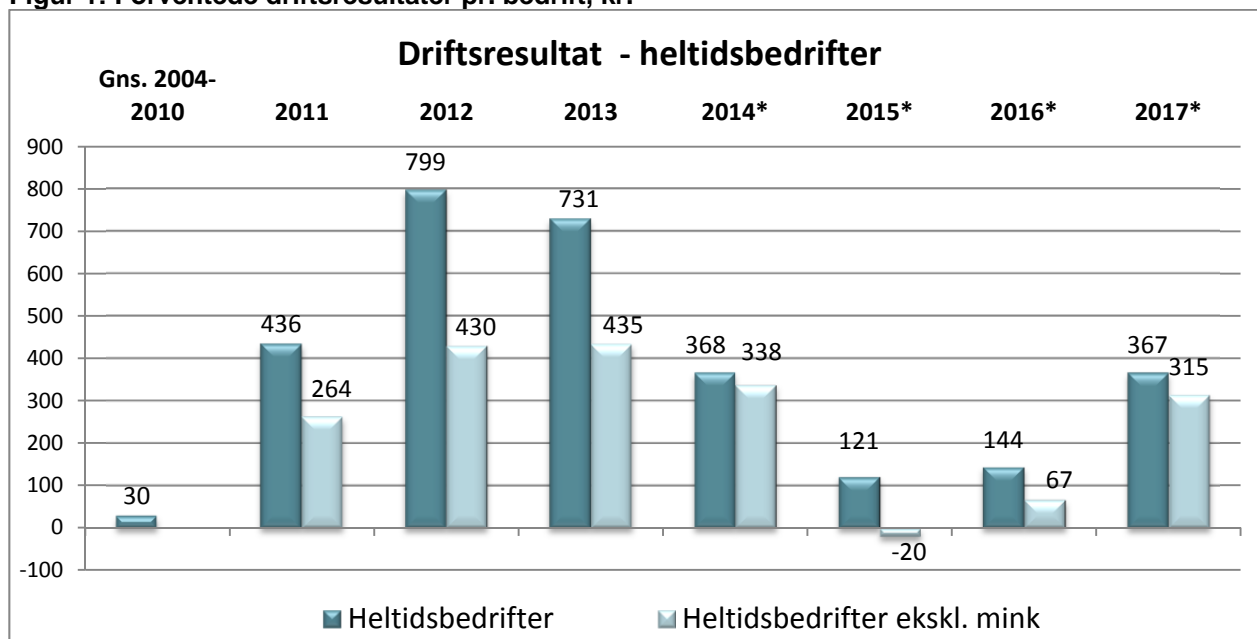
RESULTATOPGØRELSE

Heltidsbedrifter

Efter en periode med gode afregningspriser i 2012 og 2013 vendte billedet i 2014 og 2015. Indkomsten i 2015 bliver ganske svag, og samlet set vil indkomsten kun være let stigende i 2016.

Figur 1 viser det forventede driftsresultat, og resultatopgørelsens hovedposter fremgår af Tabel 1 nedenfor.

Figur 1: Forventede driftsresultater pr. bedrift, kr.

* Prognose fra SEGES.

Heltidsbedrifters gennemsnitlige driftsresultat nåede i 2013 op på 731.000 kr. pr. bedrift. Dette niveau udgør sammen med 2012 toppen i denne konjunkturfase, og herefter ventes driftsresultatet at falde til knap 400.000 kr. 2014 og et yderligere fald i 2015 til 121.000 kr. Eftersom minkproducenterne ventes at opnå et driftsresultat på over 1,9 mio. kr., påvirker dette naturligvis det samlede resultat kraftigt. Eksklusiv mink ventes et gennemsnitligt landbrug således et underskud på 20.000 kr.

Driftsresultatet er opgjort før aflønning af ejerens arbejdskraftindsats og før aflønning af egenkapitalen. Medregnes aflønning af ejeren (typisk 350-450.000 kr.), er driftsresultatet stærkt negativt i 2015.

Råvaremarkederne er præget af stor politisk usikkerhed, ikke mindst Ruslands importforbud mod fødevarer fra blandt andet EU. Rusland har foreløbig forlænget importforbuddet til august 2016. Herudover påvirkes markedet af lavere efterspørgsel efter mejeriprodukter fra Kina på grund af store lagerbeholdninger samt en stor global fødevarereproduktion efter et par gode høstår og høje priser fra 2012 til midt-014. Der hersker stor usikkerhed om driftsresultatet for 2016 og i særdeleshed 2017, som derfor primært er indikativ.

Det er bemærkelsesværdigt, at likviditet efter investeringer flere år i træk har været negativ og fortsat forventes at være negativ på trods af et lavt investeringsniveau. Det er et tegn på, at indtjeningsevnen i erhvervet generelt ikke er tilstrækkelig til at aflønne alle indsatsfaktorer og opretholde et konkurrencedygtigt erhverv.

Indregnes den personlige indkomst, nettorenteindtægter mv. uden for landbruget samt indtægter fra anden virksomhed – hvilket udtrykker virksomhedens samlede økonomi – ventes et positivt resultat før skat og ejer aflønning på ca. 380-460.000 kr. pr. heltidsbedrift i perioden 2014-2016.

Under indtryk af de massive rentefald, sågar med negative renter, modvirker finansieringsudgifterne faldet i produktpriserne. Samtidig er brændstofpriserne og foderpriserne faldet. Men de modvirkende forhold er ikke nok til at opretholde bytteforholdet, hvilket giver sig udslag i faldende indkomst.

Reduktionen af EU-støtten fra 2013-2020 er inkluderet i prognosen. Tilsvarende er mælkekvoternes ophør inkluderet i form af en forøgelse af den globale mælkeproduktion og fortsat lave priser i 2016. Endvidere forventes de seneste års forbedring af produktivitet og omkostningseffektivitet at fortsætte.

Table 1: Resultatopgørelse pr. heltidsbedrift

	Gns.							
	2004-2010	2011	2012	2013	2014*	2015*	2016*	2017*
<i>Produktion:</i>								
Antal, vejet	13.847	11.678	11.618	11.245	10.900	10.600	10.300	10.000
Årskøer	38	48	50	52	54	55	56	57
Producerede slagtesvin	1.456	1.887	1.725	1.631	1.686	1.720	1.754	1.789
Årssøer	80	91	86	87	88	90	92	93
Hektar	127	147	144	150	166	169	172	176
1.000 kr								
<i>Resultat:</i>								
Bruttoudbytte	3.314	5.318	6.218	6.490	5.953	5.680	5.851	6.267
Stykomkostninger	-1.513	-2.488	-3.014	-3.272	-3.049	-3.059	-3.100	-3.194
Dækningsbidrag	1.822	2.830	3.203	3.218	2.905	2.622	2.752	3.073
Kontante kapacitetsomkostninger	-939	-1.364	-1.433	-1.549	-1.551	-1.592	-1.653	-1.704
Afskrivninger mm.	-396	-506	-518	-547	-572	-566	-562	-560
Resultat af primær drift	501	960	1.252	1.123	782	463	536	809
Afkoblet støtte	341	379	393	403	449	451	454	456
Finansieringsudgifter i alt	-761	-902	-846	-795	-864	-793	-845	-898
Driftsresultat, landbrug	30	436	799	731	368	121	144	367
<i>Heraf værdiændringer</i>								
Personlig indtjening	177	217	230	229	227	233	239	245
Årets resultat før skat	209	669	1059	999	463	381	406	630
<i>Likviditet:</i>								
Likviditet før investeringer	163	511	718	862	768	441	440	558
Likviditetsoverskud/-behov	-1.153	-468	-309	-405	-346	-582	-613	-524
<i>Nøgletal:</i>								
Afkast af investeret kapital, pct.	1,7	3,2	6,3	4,0	2,5	1,3	1,5	2,5

* Prognose fra SEGES.

** Jf. definition i Bilag. Approksimation i årene 2004-2010.

Indtjeningsnedgangen i 2014-2016 afspejler sig i et selv for landbruget relativt lavt afkast. Der ventes således et "afkast af investeret kapital" (se definition i bilag 2) på et klart utilfredsstillende niveau omkring 1,5 pct.

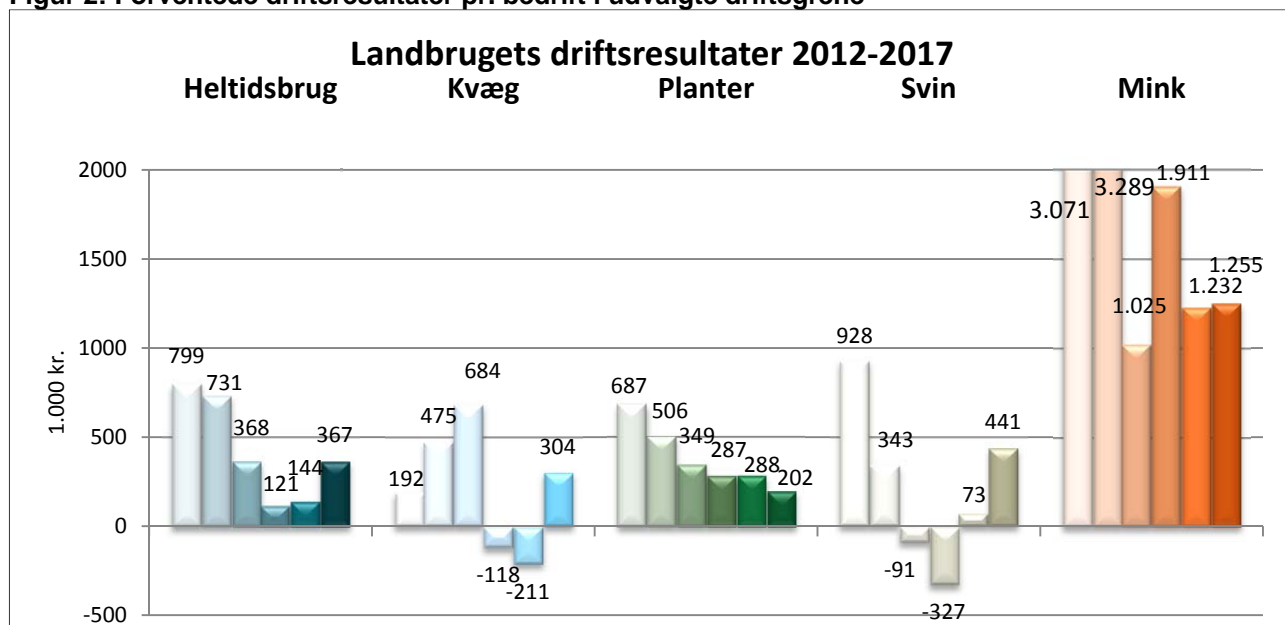
Sektorprognosen er primært et resultat af aggregerede prognoser for de enkelte driftsgrene, hvoraf de største fremgår af Tabel 2 nedenfor.

Tabel 2: Driftsresultater for gennemsnitlige heltidsbrug*

1.000 kr.	2010	2011	2012	2013	2014*	2015*	2016*	2017*
Svineproduktion*	32	285	928	343	-91	-327	73	441
Kvægbedrifter*	-75	197	192	475	684	-118	-211	304
Planteproduktion*	262	277	687	506	349	287	288	202
Mink	1.583	2.281	3.071	3.289	1.025	1.911	1.232	1.255
Heltidsbrug (alle)	203	436	799	731	368	121	144	367
Heltidsbrug (ekskl. mink)	100	264	430	435	338	-20	67	315

* I driftsgrensprognoserne er der yderligere foretaget opdeling i bedriftstyper og -størrelser. Der henvises til prognoserne for driftsgrenenes resultater på Landbrugsinfo.dk/okonomianalyser.

Figur 2: Forventede driftsresultater pr. bedrift i udvalgte driftsgrene

* Prognose fra SEGES.

I 2012 og 2013 var indtjeningen moderat til høj i næsten alle driftsgrene. Mink-, svine- og mælkeproducenterne opnåede således gennemsnitlige driftsresultater, der var relativt høje for deres respektive driftsgrene. Også den gennemsnitlige mælkeproducent kunne for første gang i en længere årrække tjene tilstrækkeligt til at aflønne ejeren og en del af egenkapitalen.

Fra 2014 oplever samtlige driftsgrene en vending, og alle driftsgrenene ekskl. mink vil opnå lavere driftsresultater i 2015 og delvist i 2016. I 2016 vender konjunkturerne dog så småt for svineproducenterne, og det skal ligeledes bemærkes, at der fortsat er særdeles stor spredning i indtjeningen inden for hver driftsgren.

Bedste tredjedel af heltidsbedrifterne

Den bedste tredjedel af bedrifterne har i lighed med tidligere år udsigt til særdeles positive resultater.

En landmand tilhørende den bedst indtjenende tredjedel forventes at kunne opnå en indtjening fra landbrugsdriften på ca. 0,9-1,4 mio. kr. før ejer aflønning i perioden 2014-2017. Der er nogenlunde samme forskel fra gennemsnittet til dårligste tredjedel.

Tablet 3: Driftsresultat for gennemsnitlige heltidsbrug og bedste tredjedel

1.000 kr.	Gns.							
	2004-2010	2011	2012	2013	2014*	2015*	2016*	2017*
Gns. alle heltidsbrug	30	436	799	731	368	121	144	367
Gns. bedste 1/3**	745	1.515	2.163	2.106	1.391	934	895	1.241
Grænseværdi for bedste 1/3	-	-	-	-			575	

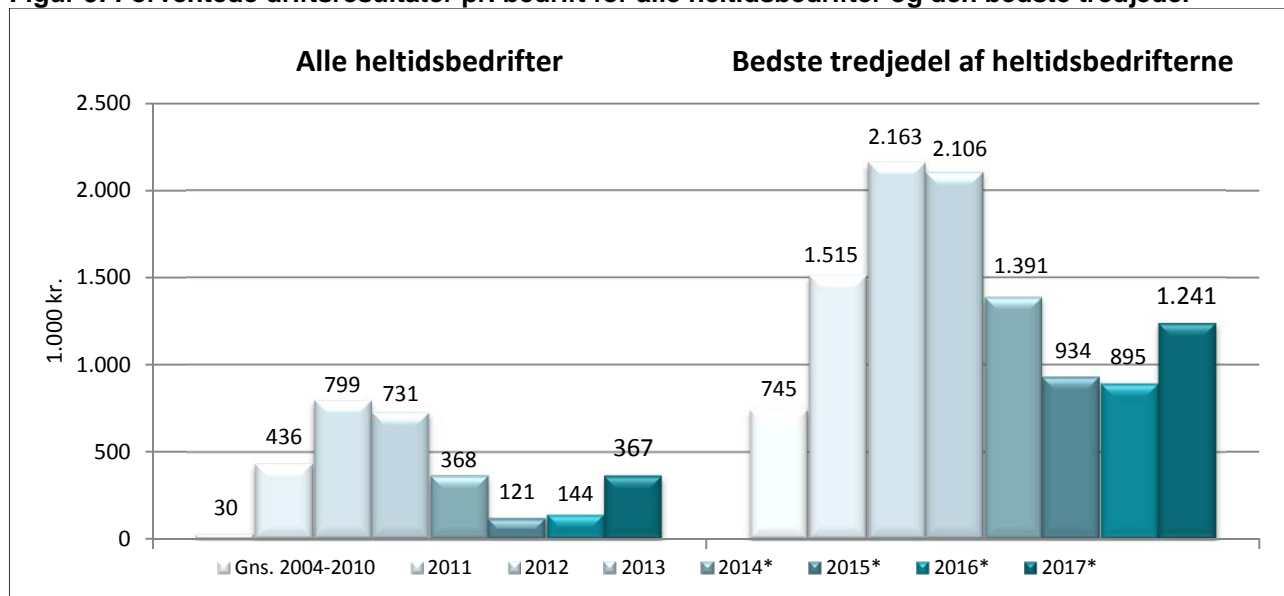
* Prognose fra SEGES.

** Bedste tredjedel af landbrugsvirksomhederne opgøres som et vægtet gennemsnit af bedste tredjedel i fem driftstyper; kvæg, svin, planter, mink og "andre".

For at tilhøre bedste tredjedel af alle heltidsbedrifterne, skal driftsresultatet op på ca. 575.000 kr. i 2016.

I øjeblikket er der også store forskelle blandt den bedste tredjedel på tværs af driftsgrenene. Blandt den bedste tredjedel af producenterne ligger virksomhederne dog generelt på et tilfredsstillende niveau for driftsresultatet.

Figur 3: Forventede driftsresultater pr. bedrift for alle heltidsbedrifter og den bedste tredjedel

* Prognose fra SEGES.

Alle bedrifter

Den gennemsnitlige indkomst for alle landbrugsbedrifter lå relativt højt i 2012 og 2013. I 2014 er billedet vendt, og i 2015 og 2016 forventes et driftsresultat tæt på nul. Tabel 4 viser driftsresultatet pr. bedrift for alle bedrifter samt det akkumulerede driftsresultat for hele landbrugserhvervet.

Tabel 4: Resultatopgørelse pr. bedrift (alle bedrifter) og på sektorniveau

Mia. kr.	Gns.							
	2004-2010	2011	2012	2013	2014*	2015*	2016*	2017*
<i>Produktion:</i>								
Antal, vejjet	34.995	31.202	31.324	30.392	29.067	28.700	28.300	27.900
Årskøer	15	18	19	19	20	20	21	21
Producerede slagtesvin	614	758	672	650	647	660	673	687
Årssøer	32	34	32	32	32	33	33	34
Hektar	70	82	81	82	89	91	93	95
Pr. bedrift (alle bedrifter), 1.000 kr.								
Driftsresultat, landbrug	-22	182	301	253	112	22	22	95
Årets resultat før skat	263	537	685	681	469	424	430	510
Hele landbrugssektoren, akkumuleret i mia. kr.								
Driftsresultat, landbrug	-0,8	5,7	9,4	7,7	3,2	0,6	0,6	2,7
Årets resultat før skat	9,2	16,8	21,5	20,6	13,6	12,2	12,2	14,2

* Prognose fra SEGES.

Indregnes den personlige indkomst, nettorenteindtægter mv. uden for landbruget samt indtægter fra anden virksomhed opnås et positivt resultat før skat og ejer aflønning på 400-500.000 kr. pr. bedrift i hele prognoseperioden.

Akkumuleres gennemsnitsbedriftenes resultat, toppede den samlede indtjening for landbrugserhvervet på 9,4 mia. kr. i 2012. Herefter falder den samlede indkomst til næsten nul i 2015 og 2016. Medregnes indtjening uden for landbruget toppede den samlede indtjening på 21,5 mia. kr. i 2012, hvorefter indkomsten forventes at falde til niveauet 10-12 mia. kr. i perioden 2014-2016.

Følsomhedsberegninger

De senere år har markedsforholdene for landbrugsprodukter været meget svingende. Det afspejler sig i prognoserne i form af øget usikkerhed om driftsresultaterne.

I Bilag 1 gengives baggrunden for estimerne for de væsentligste priser og renter.

I tabellen nedenfor er der angivet følsomhedsberegninger for ændringer i nogle af de væsentligste priser og renter.

Table 5: Driftsresultaternes følsomhed pr. bedrift, 2016*

1.000 kr.	Alle bedrifter	Heltidsbedrifter
Driftsresultat – centralt skøn	22	144
Mælkeafregning bliver 10 øre/kg lavere	1	89
Mælkeafregning bliver 15 øre/kg højere	52	228
Korn og soyapriser bliver hhv. 10 og 15 kr./hkg lavere	3	129
Korn og soyapriser bliver hhv. 20 og 15 kr./hkg højere	65	224
Svinenotering bliver 0,50 kr./kg lavere	-20	32
Svinenotering bliver 1,00 kr./kg højere	86	315
Renter bliver ca. 0,25 pct.point lavere**	47	194
Renter bliver ca. 0,50 pct.point højere**	-29	44
Pris på minkskind bliver 50 kr. lavere	-2	83
Pris på minkskind bliver 50 kr. højere	46	206

* Pris- og renteusvingene er valgt ud fra et sandsynlighedsinterval, der ventes at opfange ca. 2/3 af prisbevægelserne. Som i det centrale skøn er pris-/renteprognosen et udtryk for den forventede gennemsnitligt handlede pris/rente, og ikke højest/lavest pris/rente.

** Der forudsættes et parallelskifte på variable lån, uanset løbetid og underliggende aktiver, mens den lange rente fastholdes.

Der er forskel på, hvordan og i hvilken udstrækning ændringer i priser og renter påvirker landbrugssektoren.

Landbruget som helhed er meget eksponeret over for en ændring i renterne på grund af det forholdsvis høje gælds niveau. Ændringer i renten påvirker alle bedriftstyper i samme retning. En stigning i renten på et procentpoint vil medføre et fald i driftsresultatet på ca. 200.000 kr. for heltidsbedrifter.

Ændres produktpriserne, rammer det i reglen kun en del af landbruget. Ændringer i produktpriserne kan derfor slå kraftigt igennem i den enkelte produktionsgren, men kun moderat i hele landbrugssektoren. Ændrede produktpriser kan også påvirke produktionsgrenene modsatrettet. For eksempel påvirker ændringer i kornpriser forskelligt. Ved en stigning i kornprisen tjener planteproducenterne, mens animalske producenter taber, i den udstrækning de ikke er selvforsynende med foder og såsæd.

AKTIVER, GÆLD, INVESTERINGER OG LIKVIDITET

Heltidsbedrifter

Op gennem 00'erne steg landbrugets gældsætning kraftigt. Der ses dog kun en mindre stigning i gældsprocenten, og tages der højde for strukturudviklingen med stadig større bedrifter, tyder meget nu på, at gældsætningen i erhvervet kun stiger svagt i disse år. Det skyldes blandt andet, at indtjeningen indtil medio 2014 blev markant forbedret, og at investeringsniveauet er relativt lavt efter en længere periode med store investeringer. Endvidere er såvel ejendomspriserne som antallet af ejendomshandler faldet. Endelig omsættes der relativt flere højt belånte ejendomme, og den finansielle sektor bidrager undertiden til konsolidering ved ejerskifter. Vanskeligere adgang til kapital er fortsat medvirkende til at begrænse investeringsniveauet og aktiviteten på ejendomsmarkedet. Indkomstnedgangen fra medio 2014 vil medføre øget behov for driftskreditter. Samtidig ses dog typisk et lavere investeringsniveau samt lavere privatforbrug, skat og opsparring.

Heltidsbedrifternes gældsprocent forventes at stige svagt til ca. 68 pct. frem til 2017, dog er gældsprocenten ligesom "Aktiver i alt" og "Egenkapital" i Tabel 7 afhængig af aktivernes værdiansættelse, hvorom der fortsat hersker en del usikkerhed.

Tabel 6: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer pr. heltidsbedrift

	Gns. 2004-2010	2011	2012	2013	2014*	2015*	2016*	2017*
	1.000 kr.							
Fast ejendom	17.420	22.931	22.912	23.882	25.782	26.279	26.795	27.331
Landbrugsaktiver i alt	22.070	28.066	28.411	29.597	31.197	31.683	32.204	32.752
Aktiver i alt	24.846	30.972	31.361	32.738	34.499	35.123	35.785	36.481
Realkreditlån	-10.452	-14.594	-14.741	-15.184	-16.380	-16.791	-17.225	-17.597
Bank-/sparekasselån	-1.602	-2.526	-2.327	-2.265	-3.228	-3.309	-3.394	-3.467
Gæld i alt	-14.478	-20.448	-20.895	-21.634	-23.145	-23.727	-24.340	-24.864
Egenkapital**	9.689	7.969	7.791	8.130	8.310	8.094	7.877	7.776
Investeringer i alt	-1.419	-980	-1.027	-1.267	-1.114	-1.022	-1.054	-1.082
<i>Nøgletal:</i>								
Soliditetsgrad (pct)	38,5	25,7	24,8	25,0	24,0	23,0	22,0	21,3
Gns. gældsprocent***	59,2	66,0	66,6	66,1	65,0	67,6	68,0	68,2

* Prognose fra SEGES. I prognoseperioden forudsættes det, at ejendomspriserne følger den generelle inflationsudvikling.

** Differencen mellem aktiver og hhv. gæld og egenkapital skyldes hensættelser til udskudt skat.

*** Indtil 2009 er soliditetsgraden lig 100 minus gældsprocent. Fra 2009 er hensættelser til skat fratrukket egenkapitalen, inden der divideres med det samlede antal aktiver.

Realkreditgælden udgør ca. 70 procent af heltidsbedrifternes samlede gæld. Ca. 85 procent af den samlede gæld er med variabel rente. Dette forventes ikke at ændre sig nævneværdigt i prognoseperioden. Dog kan et fornyet rentefald mod en kuponrente på realkreditobligationer på 2-2,5 procent afstedkomme større søgning mod lange fastrentelån.

Investeringsomfanget steg frem til 2013, hvor investeringer ekskl. jord lå lidt over afskrivningerne. Investeringerne er dog faldet efterfølgende på grund af en kraftigt forringet likviditetssituation og pres på egenkapitalen. Dele af heltidsbrugene har oparbejdet et investeringsbehov i disse år.

Den aktuelle konjunkturedgang med lave priser på nogle af de tunge landbrugsvarer vil afstedkomme et fald i investeringerne i 2015 og 2016. Kreditadgang og -vilkår vil formentlig være stramme i samme periode.

Heltidsbedrifternes investeringskvote (se definition i Bilag 1) ligger fortsat betydeligt lavere end i 2004-2008, hvor den udgjorde 7,1 procent. Investeringskvoten ventes at ligge på ca. 3 procent i perioden 2014-2017. Historisk har den gennemsnitlige investeringskvote for heltidsbedrifter typisk ligget på 5-7 procent. I forhold til produktionsapparatets størrelse vil investeringsomfanget således være lavt i de kommende år.

Alle bedrifter

Også for alle bedrifter er der udsigt til et omtrent uændret gælds niveau i prognoseperioden, hvis den almindelige strukturudvikling tages med i betragtning. Landbrugets samlede gældsprocent vil stige svagt til godt 58 pct. i de kommende år, dog afhængig af aktivernes værdiansættelse, hvorom der fortsat hersker en del usikkerhed.

På sektorniveau ventes gælden at stige til godt 360 mia. kr. i 2016.

Tablet 7: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer pr. bedrift og på på sektorniveau

Mia. kr.	Gns.							
	2004-2010	2011	2012	2013	2014*	2015*	2016*	2017*
	Pr. bedrift, 1.000 kr.							
Aktiver i alt	14.326	18.590	18.576	19.499	20.668	21.101	21.559	22.036
Gæld i alt	-7.423	-10.540	-10.842	-11.241	-11.945	-12.335	-12.754	-13.153
Egenkapital**	6.429	6.124	5.799	6.126	6.458	6.376	6.285	6.232
Investeringer i alt	-652	-489	-500	-617	-652	-614	-633	-650
	Hele landbrugssektoren, mia. kr.							
Aktiver i alt	501	580	582	591	601	606	610	615
Gæld i alt	-260	-329	-340	-341	-347	-354	-361	-367
Egenkapital**	225	191	182	186	188	183	178	174
Investeringer i alt	-23	-15	-16	-19	-19	-18	-18	-19

* Prognose fra SEGES. I prognoseperioden forudsættes det, at ejendomspriserne følger den generelle inflationsudvikling.

** Differencen mellem aktiver og hhv. gæld og egenkapital skyldes hensættelser til udskudt skat.

Det samlede investeringsomfang i landbruget ventes at være lavt i 2015 og 2016 på grund af konjunkturedgangen.

Landbrugssektorens aktivmasse ventes at stige i prognoseperioden til ca. 615 mia. kr. Stigningen forudsætter en moderat fremgang i aktivpriserne. Egenkapitalen ekskl. hensættelser ventes at være svagt faldende fra 2014 til 2017, men er dog stærkt afhængig af udviklingen i ejendomspriserne, hvorom der hersker stor usikkerhed.

Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger

Indkomstprognosen for 2014 og 2015 bygger på prisforventningerne gengivet i Tabel 1.

Tabel 1: Prisforventninger**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Bytteforhold						
Hele landbruget	96	101	103	104	98	92
Mælkeproducenter	100	102	98	104	107	91
Svineproducenter	97	99	103	101	96	90
Planteproducenter	93	105	106	107	98	99
Mælkeproduktion						
Mælkepris (kr./kg. standard mælk)	2,37	2,64	2,56	2,92	2,98	2,34
Mælkepris (kr./kg. økologisk)	2,97	3,22	3,09	3,47	3,53	3,13
Mælkeydelse pr. ko, konv. (stigning i pct. pa.)	1,00	-1,00	1,00	3,00	4,50	2,00
Mælkeydelse pr. ko, øko. (stigning i pct. pa.)	1,00	-1,00	1,00	0,00	4,50	2,00
Oksekødproduktion						
Oksekød – ældre køer (281-300)	13,65	16,54	20,46	20,70	17,72	18,82
Svineproduktion						
Svinekød (kr./kg.)	9,83	10,68	11,85	11,94	10,93	9,81
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	337	358	394	398	376	339
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	203	211	232	230	221	197
Grise pr. årssø	28,1	28,8	29,6	30,0	30,6	31,1
Planteproduktion						
Foderhvede (kr./hkg.)	98	145	155	155	126	114
Foderbyg (kr./hkg.)	94	142	154	147	118	113
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	165	234	239	249	195	168
Maltbyg (kr./hkg.)	101	167	170	160	135	128
Raps (kr./hkg.)	229	331	346	323	263	257
Kartofler, konsum (kr./hkg.)	112	129	100	174	100	88
Foder oa.						
Soyaskrå (kr./hkg.)	230	248	274	315	298	287
A-bl. 16 pct., økologisk	249	287	319	345	314	296
C-bl. 30 pct., økologisk	352	382	397	431	412	422
Foderhvede (kr./hkg.)	105	154	172	166	134	126
Foderbyg (kr./hkg.)	103	154	171	158	130	126
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	200	277	270	274	209	193
Rapsskrå (kr./hkg.)	134	159	181	222	192	197
Gødning (indeks)	161	189	190	196	197	182
Dieselolie (øre/l)	507	625	676	654	621	549

* Prisprognose fra SEGES og Landbrug & Fødevarer.

Prisprognosen udtrykker forventningerne til den gennemsnitligt handlede pris for alle mængder; spot, kontrakt og internt på bedrifterne.

** Priserne er plus efterbetaling og minus diverse produktionsafgifter.

Prognoserne offentliggøres næste gang:
Onsdag den 20. januar 2016
Fredag den 20. maj 2016

Af konkurrenceretlige årsager er prisprognoserne for 2016 og 2017 udeladt. Disse indgår dog fortsat i Landskalkuler i Ø90, i Mark Online og DMS. Udvalgte abonnenter til Landbrugsinfo har adgang til prognosepriserne for 2016 og 2017 direkte i www.farmtal.dk.

Bytteforhold

Landbrugets bytteforhold har været nogenlunde stabilt og støt stigende fra foråret 2009 til efteråret 2013. Derefter har bytteforholdet været faldende. I 2014 var bytteforholdet især negativt påvirket af faldende salgspriser for afgrøder og svinekød. Det ventes at bytteforholdet i 2015 vil falde som følge af et højere købsprisindeks, mens salgsprisindekset starter og slutter året nogenlunde uændret.

Salgspriser

Korn

Det globale kornmarked lider under en dårlig konkurrencesituation i både Europa og USA, da dollar og EUR er relativt stærke i forhold til andre valutaer. Samtidig er den russiske eksport faldet drastisk på grund af russisk eksportafgift. På grund af lav omsætning er det på nuværende tidspunkt vanskeligt at sige, om evt. prisstigninger sidst på året, kan række ind i 2016. Købere af korn har indgået kontrakter, mens sælgere forsøger at holde salget tilbage i håb om prisstigninger. Der tegner sig et billede af underforsyning af danske dyrket økologisk foderkorn til den økologiske husdyrproduktion i årene fremover, med mindre omlægning af jord til økologisk drift øges. Derfor ventes prisen på økologisk foderkorn at stige.

Svinekød

Noteringen i tredje kvartal ender lavere end tidligere forventet på grund af en generelt skuffende grillsæson i Europa, som har øget lagrene af svinekød. Endvidere har EU produktionen af svinekød indtil nu i år ligget højere end forventet og betydeligt over sidste år. I de nærmeste kvartaler forventes EU slagtninger tæt på niveauet året før. I løbet af 2016 forventes EU slagtingerne at vige. På eksportmarkederne er der fortsat udsigt til en god efterspørgsel fra Kina. Men stigende slagtninger af svin i USA betyder også forventning om øget priskonkurrence på eksportmarkederne. Som vanligt er der ikke i prognosen indregnet effekter fra ændringer i valutakurser. Prognosen er endvidere udarbejdet under forudsætning af et fortsat lukket marked i Rusland for fødevarer fra EU m.fl.

Oksekød

Ophævelse af mælkekvoterne fra den 1. april 2015 er hovedårsagen til en nedgang i danske slagtninger af køer. Det har medført højere priser på køer, kvier og kalve/ungtyre. Prisstigningerne begrænses dog af en dårlig grillsæson, stort udbud af andet kød i Europa, mindre efterspørgsel efter huder samt et svagt marked for mælk og mejeriprodukter. Tyrkiet har åbnet markedet for okse- og kalvekød fra EU, og Japan samt evt. andre fjernøstlige markeder åbner i 2016. Der ventes prisstigninger for slagtekvæg både i 2016 og 2017.

Mælk

Siden foråret 2014, hvor prisen på mælk toppede, har markedet oplevet et dramatisk prisfald. Faldet i priserne kan henføres til et markant stigende udbud – især fra EU og kraftigt aftagende kinesisk efterspørgsel samt Ruslands importforbud. På det allerseneste er priserne på den new zealandske børs steget, og det kan være tegn på, at bunden nu er nået. Det forventes umiddelbart, at priserne kun langsomt bedres, idet tilpasningen primært skal ske gennem udbuddet. Priserne ventes at stige i løbet af 2016, men niveauet vil fortsat være lavt. Det er på nuværende tidspunkt forbundet med betydelig usikkerhed at anslå prisniveauet i 2017. Et bud er, at priserne vil være højere end i 2016, men i den lave ende af det langsigtede niveau. Det skal understreges, at mælkeproduktionen på verdensplan er følsom overfor vejrforholdene. Derudover vil en ændring i den politiske situation omkring Rusland påvirke efterspørgslen.

Købspriser

Foder

Sojaskrå, som har stor betydning for foderomkostningerne, har haft et stabilt prisniveau målt i kroner siden maj 2014. Prisen på sojaskrå faldt lidt i andet kvartal 2015. Fragtraterne er svagt stigende, hvilket kan påvirke sojaprisen i mindre omfang. Sojaprisen forventes at ligge nogenlunde stabilt på omkring 280 kr. pr. hkg.

Gødning, bekæmpelsesmidler mv.

Prisen på handelsgødning ventes at være uændret til let stigende. Generelt er prisen på kvælstof meget afhængig af naturgasprisen og produktionsomkostningerne. Gødningsprisen har dog været påvirket af de lave priser på afgrøder, som betyder lavere bytteforhold mellem afgrøder og gødning. Det medfører et fald i efterspørgslen. På den anden side kommer der ikke billig russisk gødning på markedet, hvilket vil kunne trække prisen op på gødning.

Det forventes, at priserne på bekæmpelsesmidler vil være nogenlunde stabile på 2015-niveauet i hele prognoseperioden. Priserne på reparation og vedligeholdelse samt tjenesteydelser forventes generelt at følge den almindelige pris- og lønudvikling.

Konjunktur og renter

Hovedscenariet for fremskrivningen og prognosen er en moderat, positiv vækst i den globale økonomi i hele prognoseperioden, men den globale vækst aftager.

USA er ene om at holde et vækstniveau omkring vækstpotentialet. Økonomien stimuleres fortsat af Den amerikanske centralbank (FED) i form af nul-renter. En forhøjelse af renten fra det nuværende "kriseniveau" diskuteres flittigt. Afgørende bliver udviklingen på arbejds- og boligmarkedet samt inflation og løndannelse.

Kina oplever en betydelig vækstnedgang. Styrken af afmatningen vides ikke, da økonomiske nøgletal fra Kina er meget usikre. Vi forventer dog, at den stærkt statsstyrede økonomi fortsat kan opretholde en positiv vækst, om end markant under tidligere års 7-10 pct. De største risici i kinesisk økonomi er overbygning samt et skrøbeligt parallelt kreditmarked. Japan kæmper fortsat med afmatning trods en voldsom ekspansiv pengepolitik. Væksten forventes dog opretholdt en tid endnu.

Den Europæiske Centralbank (ECB) stimulerer vækst og inflation kraftigt med lave renter og likviditet. Deflationsrisikoen i euro-området er afværget i denne omgang. Ukraine-konflikten mellem Rusland og Vesten, folkevandringen fra Mellemøsten/Afrika til Europa og den endnu uløste gældskrise i Europa skaber fortsat usikkerhed. Grækenland exit fra den fælles valuta blev igen udskudt. Behovet for kronen som "flugtvaluta" på grund af de relativt favorable makroøkonomiske balancer i Danmark er blevet reduceret for en stund.

Tabellen viser, hvilke renteforventninger fremskrivningen og prognosen bygger på.

Tablet 2: Renter inkl. bidrag mv.

	2010	2011	2012	2013	2014*	2015*	2016*	2017*
Realkredit, fast, dkr.	5,31	5,16	4,78	5,02	4,78	4,63	4,83	4,93
Realkredit, flex, dkr.	2,59	2,41	2,11	1,86	1,98	1,96	2,15	2,31
Realkredit, flex, euro	1,87	2,21	1,95	1,71	1,91	1,91	2,06	2,23
Finanslån, valuta	4,86	5,37	5,86	5,81	5,78	5,76	5,95	6,11
Kassekredit, dkr.	6,50	7,04	7,42	7,47	7,44	7,42	7,61	7,77
Banklån, dkr	5,67	5,72	5,97	6,11	5,82	5,67	5,87	5,97

* Prognose fra SEGES

Bilag 2: Datamateriale og definitioner

Datamateriale

Udarbejdelsen af prognosen sker ud fra historiske regnskabsresultater samt forventede ændringer i produktion, effektivitet, købs- og salgspriser, investeringer og finansielle forhold m.v.

Prognosen er baseret på de foreløbigt vejede 2014 regnskabsresultater fra økonomidatabasen. Regnskabsresultaterne er repræsentative for hele landbruget, idet de er vejede op til det samlede antal landbrugsbedrifter, der var i 2014 i Danmark i henhold til Danmarks Statistisk landbrugstælling.

I de foreløbigt vejede resultater for 2014 indgår 5.623 regnskaber, der er vejede op til 29.066 landbrugsbedrifter. Af de 5.623 bedrifter, der indgår, er de 4.447 heltidsbedrifter, der er vejede op til 10.800 heltidsbedrifter.

Bedrifterne, der indgår, skal være på mindst 10 ha, eller værdien af et 'standardoutput' (omsætning) skal være på mindst 15.000 euro. Årsrapporten skal derudover indeholde privatøkonomiske data. Kun kalenderårsbedrifter indgår i 2013 resultaterne. For at være defineret som et landbrug skal mindst halvdelen af omsætningen stamme fra landbrugsproduktionen.

Indkomstprognoserne for 2014-2017 er lavet på baggrund af regnskaberne i DLBR's økonomidatabase for 2014 samt prognoser for salgs- og købspriser, hvor baggrunden for prognoserne fremgår ovenfor.

Analysen indeholder en særskilt opgørelse for heltidsbrug. Heltidsbrug står for ca. 85 pct. af den samlede landbrugsproduktion. Et heltidsbrug er defineret som et brug, hvor årets produktion kræver en arbejdsindsats, der er på mindst 1.665 normtimer.

Klassifikationen af bedriftstyper (Planteavl, kvæg, svin, pelsdyr, fjerkræ) er baseret på EU's standarder om dette. Grundprincippet er at mindst 50 % af omsætningen skal komme fra en bestemt driftsgren, for at bedriften tilhører denne driftsgren.

Definitioner

Alle bedrifter: Inkluderer alle bedrifter over 10 ha eller med et standardoutput over 15.000 euro.

Investeringskvote: Investeringer i alt divideret med aktiver i alt. Udtrykker investeringsniveauet i forhold til produktionsapparatets størrelse.

Soliditetsgrad: Egenkapital ultimo minus hensættelser til skat i procent af samlede aktiver ultimo.

Gældsprocent: Gæld (ekskl. hensættelser) i procent af samlede aktiver som gennemsnit af primo og ultimo.

Årets resultat: Driftsresultat plus nettoindtjening uden for landbruget.

Likviditet før investeringer: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger.

Likviditetsoverskud/-behov: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger minus faktiske investeringer.

Afkast af investeret kapital: (Resultat af primær drift plus EU-støtte plus anden virksomhed plus nettoforpagtning minus ejerløn) divideret med (nettorentebærende gæld plus egenkapital (investeret kapital)). Indtil juni 2013 har Afkastningsgrad og Lønningsevne været anvendt til at vise indtjeningsevnen i landbruget. Disse erstattes nu af "Afkast af investeret kapital", da dette nøgletal giver bedre overensstemmelse mellem det afkast, der måles, og den kapitalindsats, afkastet måles i forhold til. Derudover medtages kun den del af kapitalen i nævneren, som kræver et afkast – den forpligtende kapital - dvs. nettorentebærende gæld og egenkapitalen. For det tredje er der bedre sammenlignelighed over til virksomheder i andre brancher. Afkast

af investeret kapital giver således samlet set et godt billede af landbrugets evne til at forrente den indsatte kapital.

Bytteforhold

Bytteforholdet beskriver udviklingen i producenternes salgspriser i forhold til deres købspriser. Der tages udgangspunkt i gennemsnittet af de månedlige observationer i årene 2010-2012, som angives med indeks 100. En værdi over 100 betyder, at bytteforholdet er bedre end gennemsnittet af 2010-2012 og vice versa.

$$\text{Bytteforhold} = \frac{\text{Salgsprisindeks}}{\text{Købsprisindeks}}$$

Indeksene for salgs- og købspriserne er vægtede ud fra de enkelte salgsprodukters og omkostningsarters gennemsnitlige andel i årene 2010-2012 af henholdsvis den samlede omsætning og de samlede omkostninger. Der er kun medtaget indtægter og omkostninger, der er en del af resultat af primær drift plus afkoblet EU-støtte. Udviklingen i renteniveauet påvirker således ikke bytteforholdet.

SEGES P/S skaber løsninger til fremtidens landbrugs- og fødevarerhverv. Vi udvikler forretningsmuligheder og serviceydelser i tæt samarbejde med vores kunder, forskningsinstitutioner og virksomheder over hele verden.

SEGES er det nye navn for Videncentret for Landbrug, som nu også omfatter Videncenter for Svineproduktion.

SEGES P/S

Agro Food Park 15
DK 8200 Aarhus N

Axeltorv 3
DK 1609 Kbh. V

W seges.dk

T +45 8740 5000

E info@seges.dk

T +45 3339 4500

E vsp-info@seges.dk